

Viltförvaltningsdelegationen

Närvarande:	Marita Ljung landshövding, ordf.	På plats
Viltförvaltnings- delegation	Christine Persson	På plats
	Bo Danielsson	På plats
	Elise Ryder Wikén	På plats
	Anders Häggkvist	På plats
	Monica Dahlén	På plats
	Susanne Hansson	På plats
	Anna von Sydow	På plats
	Per Hedman	På plats
	Jonas Persson	På plats
	Malin Karlsson	På plats
	Hans Lantz	På plats
	Anna Eriksson	På plats
	Tanja Nordfjell	På plats
Tjänstemän vid Länsstyrelsen	Olov Hallquist, viltchef	På plats
	Emma Andersson, handläggare	På plats
	Jerk Sjöberg, handläggare	På plats
	Sara Lindqvist, handläggare	På plats
	Liv Ljungström-Hagström, handläggare	På plats
	Nicklas Rumm, inventeringssamordnare	På plats
	Martin Bergwall, handläggare	På plats

§ 1 Inledning

Ordförande välkomnade alla till dagens delegationsmöte. De nya ledamöterna hälsas särskilt välkomna. Viltförvaltningsdelegationen konstaterades vara beslutsför.

§ 2 Val av justerare

Till justerare väljs Susanne Hansson och Anna von Sydow.

§ 3 Föregående protokoll

Inga synpunkter inkom på föregående protokoll. Protokollet godkänns.

§ 4 Fastställande av dagordning

Ordförande fastställer dagordningen.

Naturvårdsintresset frågar om presentationerna går att få utskickade. Ordföranden förklarar att så länge materialet är allmänna handlingar så kan det skickas ut.

Naturvårdsintresset anser att det är för lite tid avsatt för punkten om skyddsjakter. Ordföranden förklarar att det endast är en informationspunkt och ingen diskussionspunkt.

§ 5 Introduktion: Viltförvaltningsdelegationen

Olov Hallquist presenterar viltförvaltningsdelegationen och de spelregler som gäller för möten i viltförvaltningsdelegationen. Spelreglerna är fastställda för hela norra rovdjursförvaltningsområdet. Där lyfts bland annat vikten av respekt och förståelse för viltförvaltningsdelegationens olika intressen. Olov Hallquist förklarar också vad som gäller kring den nya rutinen för arvoden.

Olov Hallquist informerar om att det kommer att hållas en utbildning för viltförvaltningsdelegationen i Umeå den 7 – 8 november 2023.

Viltförvaltningsdelegationerna i det norra rovdjursförvaltningsområdet deltar och det är Länsstyrelserna som arrangerar. Programmet håller på att tas fram. Olov Hallquist påminner även delegaterna att titta på de fyra utbildningsfilmerna som finns. Föreläsare för flera intressen påtalar att länkarna inte fungerar. Olov Hallquist ska ordna med nya fungerande.

Olov Hallquist redogör vidare för viltförvaltningsdelegationens roll. Viltförvaltningsdelegationen fyller en viktig funktion med att bistå Länsstyrelsen i den regionala viltförvaltningen. 2021 beslutades en gemensam arbetsordning för viltförvaltningsdelegationen inom norra rovdjursförvaltningsområdet med syfte att tydliggöra och samordna viltförvaltningsdelegationernas arbetsätt och uppdrag. Den beskriver bland annat arbetsrutiner och vad viltförvaltningsdelegationen ska besluta och pröva godkännandet av. Olov Hallquist förtydligar också att arbetet i viltförvaltningsdelegationen styrs av lagar och förordningar och att det därmed finns tydliga ramar för arbetet inom viltförvaltningsdelegationen.

Friluftintresset frågar om det är samverkansrådet som beslutar slutligt om miniminivåer. Olov Hallquist förklarar att det är Naturvårdsverket som slutligen beslutar i frågan om miniminivåer.

Olov Hallquist förklarar vidare att beslutsrutinen i viltförvaltningsdelegationen är en process i tre steg med föredragningar inför beslutsmöte, beslutsförslag samt beslutsmöte. Slutligen

2023-02-17

218-860-2023

sammanfattar Olov Hallquist viltförvaltningsdelegationens fokusområden och ger exempel på frågor som viltförvaltningsdelegationen kan och bör besluta om.

Olov Hallquist presenterar därefter Länsstyrelsens roll i viltförvaltningen och vad Länsstyrelsen ansvarar för. En kort introduktion ges till Länsstyrelsens organisation samt viltfunktionen.

§ 6 Presentation: Viltförvaltningsdelegationen

Viltförvaltningsdelegationen presenterar sig. I presentationen lyfts bland annat vilket intresse varje delegat representerar och om intresset har någon övergripande hållning i viltfrågorna i stort. Varje delegat redogör också för hur man kommunicerar internt inom intresset kring det frågor som lyfts i viltförvaltningsdelegationen.

§ 7 Beslut: Val av klövviltsgrupp

Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg inleder punkten med att förtydliga att det inte rör sig om ett beslut utan om ett val av arbetsgrupp. Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg förklarar att det bör finnas en klövviltsgrupp som fungerar som ett beredningsorgan för Länsstyrelsen och som vid behov ska kunna fördjupa sig i arbetet med aktuella klövviltsfrågor. Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg förklarar att gruppen bör bestå av ledamöter från de intressen som främst berörs av klövviltet. Länsstyrelsen lämnar ett förslag som innehåller företrädare för jakt- och viltvårdsintresset, skogsnäringen, fäbodbruket, trafiksäkerhet och illegal jakt samt rennäringen.

Förtroendevald ledamot (S) frågar om en förtroendevald bör vara med i gruppen då det funnits en representant i tidigare grupper. Föreslår att Förtroendevald ledamot (C) ska ingå i gruppen. Ordföranden förklarar att det inte finns något tak på antalet medlemmar i gruppen utan att antalet ska vara hanterbart. Ordföranden frågar delegationen om det är lämpligt med sex representanter i klövviltsgruppen. Länsstyrelsen anser inte att det föreligger något hinder mot det. Viltförvaltningsdelegationen tillstyrker förslaget. Ordföranden säger att förslaget om klövviltsgrupp ska återkopplas med de ledamöter som är föreslagna till gruppen men inte deltar under dagens viltförvaltningsdelegation.

Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg upplyser om att det även finns en förvaltningsplan för älg och att den kommer att skickas ut till delegationen.

§ 8 Beredningspunkt: Riktlinjer viltskador

Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg redogör för hur antalet angrepp orsakade av rovdjur har ökat något, i synnerhet angrepp på bikupor. Till

2023-02-17

218-860-2023

följd av detta har utbetalningarna av ersättning ökat. Då det inte finns obegränsat med resurser så är det, enligt Länsstyrelsen, lämpligt att ta fram riktlinjer för att bättre kunna hantera de ansökningar som kommer in. Den statistik som presenteras kommer att skickas ut.

Naturvårdsintresset frågar om det inte funnits riktlinjer tidigare. Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg svarar att det inte funnits tidigare.

Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg påtalar att det är främst angreppen på bikupor orsakade av björn som ökat och att det kan finnas flera orsaker till vad det beror på. Förtroendevald ledamot (V) undrar skadorna är koncentrerade till vissa delar av länet. Enligt Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg är skadorna fördelade över hela länet. Friluftsinresset frågar vad minskningen av antalet angrepp på får beror på. Enligt Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg är det osäkert.

Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg visar hur skador orsakade av varg och lodjur ligger på fortsatt låga nivåer. Förra året skedde dock en viss ökning av angrepp på hund av lodjur. En förklaring till det kan vara att det skett en ökning av antalet hundar som har ett rovdjursintresse, men det går enligt Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg inte att säga med säkerhet. För järv och kungsörn finns det ett fåtal angrepp på hund dokumenterade. Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg förtydligar också att det endast går att få ersättning för skador på hund om avsikten inte varit att jaga det aktuella rovdjuret. Har man till exempel bedrivit jakt efter lodjur med hund går det inte att få ersättning för skador på hunden orsakade av lodjur.

Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg redogör för utbetalningar av bidrag till skadeförebyggande åtgärder. I nuläget är det få som söker bidrag för skadeförebyggande åtgärder, enligt Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg vore det önskvärt att fler gjorde det. Företrädare för friluftsinresset frågar hur mycket bidragen täcker. Enligt Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg beror det på åtgärd då olika åtgärder kan resultera i olika mycket bidrag. Förtroendevald ledamot (S) frågar varför utbetalningen av bidrag har sjunkit. Enligt Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg kan de bero flera saker: att det är besvärligt att söka och att den skadedrabbade bedömer att skadan var en engångshändelse kan vara några av orsakerna. Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg förtydligar också att bidrag för rovdjursavvisande stängsel inte finns med i de siffror Länsstyrelsen presenterar utan det regleras på annat sätt.

Skogsnäringen undrar vart det går att hitta information om bidrag och ersättning. Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg svarar att det finns information på länsstyrelsens hemsida, på SVA:s hemsida samt i Naturvårdsverkets föreskrifter.

Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg förtydligar att riktlinjerna skulle fungera som stöd och vägledning i Länsstyrelsens arbete. De skulle reglera sådant som inte föreskrivs i lagstiftning och därmed hantera vissa så kallade gråzoner. Ett exempel på en sådan situation kan gälla ansökningar om bidrag till rovdjursavvisande stängsel där ansökan avser ett flyttbart stängsel. Länsstyrelsen vill/kan endast bevilja bidrag för det i undantagsfall. Undantagen är inte reglerade i nuläget och då skulle riktlinjerna kunna vara vägledande. Ett annat exempel är den så kallade trappstegsmodellen. Den har till syfte att främja skadeförebyggande åtgärder framför ersättningar. En person/verksamhet som råkat ut för ett angrepp och erhållit ersättning bör vidta skadeförebyggande åtgärder innan ersättning kan betalas ut vid ytterligare angrepp.

Friluftsentresset frågar hur mycket pengar det finns. Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg svarar att det totalt sett finns drygt 43 miljoner som ska fördelas över hela landet. Länsstyrelserna gör upp om dessa pengar. Mycket går åt för att hantera vargsituationen i södra Sverige. En högre prisbild gör också att pengarna inte räcker lika långt.

Förtroendevald ledamot (V) undrar om ersättningen täcker vildsvinsskador samt om det är möjligt att söka bidrag för fler än ett stängsel. Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg uppger att ersättningen endast täcker skador orsakade av fredat vilt. Det är också möjligt att bevilja bidrag för fler stängsel än ett om det uppfyller gängse krav.

Friluftsentresset frågar om bidrag endast lämnas till näringsverksamheter. Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg uppger att det endast lämnas till näringsverksamhet och att det regleras i föreskrifter.

Naturvårdsintresset frågar om det är möjligt att mejla in synpunkter på riktlinjer. Enligt Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg går det bra.

Naturvårdsintresset uppger att det är föreskrivet att ansökan om bidrag till rovdjursavvisande stängsel ska göras senast tre månader innan inköp. Naturvårdsintresset undrar därför hur det fungerar om läget är akut. Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg uppger att det finns möjlighet till undantag. Tre månader är satt för att Länsstyrelsen ska kunna planera hur medlen ska fördelas men att det är möjligt att få beviljat bidrag under säsong. Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg uppger om att det även finns akutstängsel. Förtroendevald ledamot (M) påtalar att det vore bra om den informationen framgick tydligare.

Förtroendevald ledamot (S) frågar om bidraget på 10 000 kronor för en boskapsvaktande hund är rimligt eller för lågt. Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg svarar att det taket är satt utifrån ett antal faktorer. Länsstyrelsen

bör inte stå för hela kostanden för en hund, särskilt då det inte är lämpligt med boskapsvaktande hundar på alla ställen.

Förtroendevald ledamot (C) undrar om det finns tillräckligt med resurser och om det kommer att göras en uppföljning av riktlinjerna. Enligt Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg finns det oftast pengar. Länsstyrelsen äskar medel två gånger om året. Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg uppger vidare att riktlinjerna kommer att vara ett levande dokument som kommer att följas upp och uppdateras.

Företrädare för ägare och brukare av jordbruksmark frågar hur vanligt det är att det inte går att bedöma skadeorsak och om det i sådana fall leder till avslag. Enligt Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg händer det varje år att ett ärende leder till avslag. Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg förtydligar att besiktningspersonen endast ska bedöma om skadan är orsakad av ett rovdjur eller inte, ibland kan det vara svårt. Det är handläggaren på kontoret som gör den slutliga bedömningen. Sara Lindqvist och Jerk Sjöberg påtalar dock att det är ovanligt att man ansöker om ersättning om det inte går att konstatera att skadan var orsakad av ett rovdjur.

Slutligen uppmanar ordföranden viltförvaltningsdelegationen att mejla in synpunkter till Länsstyrelsen. 17 mars är sista datum och synpunkterna ska skickas till vfd.jamtland@lansstyrelsen.se.

§ 9 Information: Översyn fällavgifter

Viltchef Olov Hallquist inleder med att redogöra för vad älgvårdsfonden är, hur den bildas och vad fonden används till. Olov Hallquist förklarar att det nu finns ett behov av en översyn av fällavgifterna då antalet fällda älgar minskar. Intäkterna till fonden kommer från fällavgifterna vilket innebär att intäkterna är direkt kopplade till antalet älgar som fälls. Situationen är bekymmersam då fonden, med nuvarande avgifter och en älgstam i minskning, riskerar att urholkas snabbt. Därtill ökar kostnaderna för de administrativa systemen samtidigt som anslagen till Länsstyrelsen minskar. Beräkningarna som gjordes inför höjningen 2021 var för optimistiska och baserades på att älgstammen skulle stabilisera sig vilket den inte ser ut att göra, utan den fortsätter att minska. Olov Hallquist understryker att något måste göras. Olov Hallquist lyfter grannlänerna som exempel där avgifterna ligger på 400 för vuxen och 100 för kalv. Länsstyrelsen kommer inte presentera något förslag till höjning under mötet utan frågan måste beredas. Viltförvaltningsdelegationen har där en viktig rådgivande roll i att bistå Länsstyrelsen vid beredningen av ärendet. Förslag till nya fällavgifter kommer att kommuniceras ut inför viltförvaltningsdelegationen 21 april och det kommer då att vara möjligt för viltförvaltningsdelegationen att lämna synpunkter på lagda förslag.

2023-02-17

218-860-2023

Beslut om höjning måste komma innan jaktåret 23/24 annars urholkas fonden.

Friluftssintresset frågar om antalet älgjägare minskar. Enligt handläggare på Länsstyrelsen är det osäkert.

Skogsnäringen frågar om det sker någon uppdatering av de administrativa systemen. Jerk Sjöberg förklarar att systemen uppdateras kontinuerligt och att de nu är bättre än vad de varit tidigare. Digitaliseringen underlättar Länsstyrelsens arbete.

Förtroendevald ledamot (C) påtalar att markägarsidan har för stort inflytande över tilldelningarna vilket nu börjar få effekt på älgstammen. Det är därför, enligt förtroendevald ledamot (C), viktigt att Länsstyrelsen är delaktiga i den processen för att bidra med opartiskhet.

Skogsnäringen tillstyrker att det är rimligt med en höjning av fällavgiften.

Förtroendevald ledamot (C) frågar om det är aktuellt med fällavgift även för kronhjort. Jerk Sjöberg svarar att den frågan diskuteras men att det inte är något som är aktuellt just nu.

Förtroendevald ledamot (S) frågar hur mycket fällavgiften skulle behöva höjas. Olov Hallquist svarar att det tittas på olika förslag men att det inte är troligt att fällavgiften passerar 500 kronor för vuxen älg så som det ser ut just nu.

Förtroendevald ledamot (S) påtalar att sammansättningen av älgförvaltningsgrupperna är problematisk då markägarintresset styr. Det leder till ökad avskjutning vilket, enligt Förtroendevald ledamot (S), kommer att bli svårt att ta igen på fällavgifterna.

Ordföranden redogör slutligen för jakt- och viltvårdsintressets syn på höjning av fällavgiften. Jakt- och viltvårdsintresset har ingen representant närvarande under mötet men har skickat in synpunkter förklarar ordföranden. Jakt- och viltvårdsintresset är kritiska till en höjning av fällavgifterna. Jägarna har gjort sitt jobb och tagit ner älgstammen och ska inte behöva ta mer ur egen ficka för att öka på älgvårdsfonden. Ytterligare finansiering av Länsstyrelsens personal och administration bör tas från annat håll. I den skriftliga synpunkten efterfrågas också en redovisning av älgvårdsfonden.

§ 10 Information: Uppföljning licensjakt järv 2022

Martin Bergwall informerar om licensjakten efter järv 2022.

Naturvårdsverket fattade beslut om licensjakt i länet i samråd med

Länsstyrelsen. Jakten bedrevs inom fem samebyar på både åretruntmarker och vinterbete. 15 av de 20 tilldelade järvarna fälldes och jakten har på det stora hela förflutit på bra. Martin Bergwall förklarar att länet har en stark järvstam och att det är önskvärt med licensjakt även kommande år för att minska skadorna för rennäringen. Martin Bergwall understryker dock att framtida licensjakt på järv är beroende utav kommande inventeringsresultat.

Förtroendevald ledamot (C) ger beröm till Länsstyrelsen för hantering av både inventering och jakt.

§ 11 Information: Licensjakt lodjur 2023

Martin Bergwall informerar om det kommande beslutet om licensjakt efter lodjur i Jämtlands län 2023. Beslutet fattas veckan efter viltförvaltningsdelegationen men enligt Martin Bergwall är det sannolikt att det blir licensjakt även 2023. Områdesindelningen kommer då vara densamma som förra året och det är troligt med en tilldelning på runt 20 individer. Besiktningar och tillsyn kommer att fungera på samma sätt som tidigare år. Martin Bergwall uppger att det vid tidpunkt för viltförvaltningsdelegationen har dokumenterats 22 föryngringar i länet, en siffra som troligen är något underskattad då inventeringsförhållandena varit dåliga. Lodjurspopulationen ligger därmed i nivå med förvaltningsmålet. Martin Bergwall upplyser vidare om att tre lodjur hittills har fällts på skydds jakt under hösten och vintern.

Naturvårdsintresset frågar om pågående skydds jakter efter lodjur kan påverka tilldelningen på licensjakten för de fall något lodjur fälls. Martin Bergwall förklarar att Länsstyrelsen beaktar såväl fällda lodjur som aktiva skydds jaktbeslut vid beräkning av tilldelning för licensjakten.

§ 12 Information: Miniminivåprocessen 2023 – 2024

Nicklas Rumm redogör för miniminivåer och den kommande miniminivåprocessen. Miniminivån, vilket är en lägstanivå i antal för de stora rovdjuren, syftar till att upprätta en arts gynnsamma bevarandestatus (GYBS) på nationell och lokal nivå. Miniminivån har sin grund i Länsstyrelsernas årliga inventering och ligger till grund för regional och nationell förvaltning av stora rovdjur. Nivåerna revideras vart femte år och nästa gång det ska göras är 2024. Nicklas Rumm förklarar själva processen där ett tjänstemannaförslag för Jämtlands län ska utformas för att sedan prövas i viltförvaltningsdelegationen. Därefter ska förslaget hanteras i samverkansrådet inom det norra rovdjursförvaltningsområdet tillsammans med de övriga länens förslag. Samverkansrådet lämnar i sin tur ett gemensamt förslag till Naturvårdsverket som beslutar om nya miniminivåer. Processen har

2023-02-17

218-860-2023

precis inletts och ett första möte inom norra rovdjursförvaltningsområdet ska hållas den 20 februari.

Naturvårdsintresset frågar om det pågår ett samarbete inom norra rovdjursförvaltningsområdet under processens gång. Nicklas Rumm förklarar att så är fallet men att det är på tjänstemannanivå. Naturvårdsintresset frågar sedan om förslaget, när det prövas i viltförvaltningsdelegationen, är förankrat i samverkansrådet. Nicklas Rumm förklarar att det kommer vara förankrat på tjänstemannanivå. Naturvårdsintresset efterfrågar en löpande uppdatering under varje viltförvaltningsdelegation. Nicklas Rumm uppger att så kommer att ske.

Förtroendevald ledamot (C) påtalar att viltförvaltningsdelegationen blev överkörda vid den tidigare miniminivåprocessen samt att Norrbotten, som till ytan är dubbelt så stort som Jämtland, bör ta ett större ansvar för rovdjursstammarna.

§ 13 Information: Sammanställning skyddsjakter 2022

Emma Andersson redogör för skyddsjakter under 2022. Totalt hanterade Länsstyrelsen 76 ärenden där 58 bifölls, 3 avslogs och 15 avskrevs. Samtliga ärenden utom tre inkom från samebyar. Emma Andersson förtydligar att flera ärenden kan beröra samma individ då vissa beslut är utökning av jaktområde eller förlängning av jakttid. Dag för beslut är jämnt fördelade över veckodagarna även om Länsstyrelsen ibland får kritik för beslut på fredagar. Antalet ärenden och utslag av ärenden är därtill jämnt fördelade över tid, så även fällda rovdjur. Den statistik som presenteras kommer att skickas ut.

Naturvårdsintresset önskar en redogörelse för vad en avskrivning innebär. Emma Andersson förklarar att det kan röra sig om en situation där ett rovdjur orsakar skada men att det inte är tillräckligt för att bevilja skyddsjakt vid tidpunkt för ansökan. Händer det sedan inget ytterligare är det vanligt att ärendet avskrivs efter en tid. Naturvårdsintresset frågar sedan varför inte avslagen skickas ut. Emma Andersson svarar att avslagen skickas ut enligt sändlista men inte avskrivningar. Friluftintresset frågar hur många individer som berörs av avslagen. Emma Andersson har inga siffror på det under mötet men påtalar att det i vart fall är fler avskrivningar än avslag.

Företrädare för ägare och brukare av jordbruksmark tycker att det var bra med en tillbakablick över skyddsjakterna, särskilt för de nya ledamöterna.

Friluftintresset frågar om de rovdjur som fällts under skyddsjakt beaktas vid beslut om licensjakt. Emma Andersson svarar att så är fallet

2023-02-17

218-860-2023

för såväl lodjur som björnar. Vad gäller björnarna beviljas skyddsjakterna i huvudsak innan beslut om licensjakt är taget.

Ordföranden understryker att Länsstyrelsen beaktar forskning, inventering och tidigare skyddsjakter vid beredning av ärendena. Ordföranden är av uppfattningen att besluten är väl underbyggda.

§ 14 Övriga frågor

Nästa viltförvaltningsdelegation är den 21 april och det kommer att vara ett fysiskt möte. Mötet kommer innehålla en beslutspunkt.

Naturvårdsintresset frågar om det kommer att vara möjligt för ersättare att lyssna via Skype. Ordföranden påtalar att det är svårt med hybridmöte men att möjligheten ska undersökas. Naturvårdsintresset frågar också om det finns möjlighet till ersättare inom gruppen och inte endast personlig ersättare. Ordföranden förklarar att arbetsordningen endast säger personlig ersättare.

§ 15 Mötet avslutas

Ordförande avslutade mötet och tackade alla som deltagit på dagens möte.

Sekreterare

Martin Bergwall

Justerare

Anna von Sydow

Ordförande

Marita Ljung

Justerare

Susanne Hansson